

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра журналістики та мовної комунікації

« _____ » _____ 2023 р.

Декан Інституту (директор ННІ)
Ірина САВИЦЬКА

ТВЕРДЖУЮ

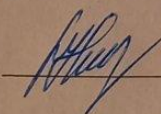

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри журналістики
та мовної комунікації

Протокол № 11 від «09» травня 2023р

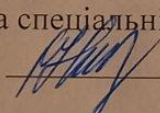
В.о. завідувача кафедри
Марина НАВАЛЬНА

”РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП другого (магістерського) рівня вищої
освіти за спеціальністю 061 «Журналістика»

Марина НАВАЛЬНА

ПРОГРАМА

виробничої (переддипломної) практики

Спеціальність: 061 «Журналістика»

Галузь знань: 06 Журналістика

Освітня програма: другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 061 «Журналістика»

Факультет (ННІ): гуманітарно-педагогічний

Розробник: д.філ.н., проф. Семашко Тетяна Федорівна

Київ – 2023

1. Опис практики

Виробнича (переддипломна) практика

Найменування показників	Рівень вищої освіти, Галузь знань, спеціальність	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ECTS: 20/20 Загальна кількість годин: 600/600 Кількість змістових модулів: 3	Освітній ступінь: магістр Галузь знань: 06 «Журналістика» Спеціальність: 061 «Журналістика» Освітня програма: другого (магістерського) рівня вищої освіти	Обов'язковий освітній компонент	
		Рік підготовки:	
		2-й	2-й
		Семестр	
		3-й	3-й
		Самостійна робота	
		600 год.	600 год.
		Вид контролю:	
		залік	

Мета та завдання курсу

Відповідно до закону «Про вищу освіту» практична підготовка магістрів, тобто виробнича (переддипломна) практика, є необхідною складовою частиною формування фахівця у вищих навчальних закладах і повинна забезпечити набуття студентами практичних професійних навичок та досвіду науково-практичної діяльності, необхідної для роботи за профілем набутої спеціальності.

Виробнича (переддипломна) практика є одним із складників освітньої програми підготовки здобувачів магістерського ступеня. Згідно з навчальними та робочими навчальними планами магістри проходять практику в третьому семестрі другого року навчання упродовж 10 тижнів. Загальний обсяг практики складає 600 годин (20 кредитів).

Робоча програма з виробничої (переддипломної) практики складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 061 «Журналістика». Програма визначає загальний порядок організації, проведення та підведення підсумків виробничої (переддипломної) практики здобувачів вищої освіти у процесі їх підготовки на другому (магістерському) рівні вищої освіти.

Основна мета виробничої (переддипломної) практики полягає у формуванні в студентів-магістрантів професійної дослідницької компетенції в галузі журналістики, дослідженні тих аспектів журналістики, що можуть бути використані в кваліфікаційній роботі магістра; в оволодінні студентами сучасними методами та методиками медіадосліджень; набуття умінь аргументувати власні спостереження, робити висновки й узагальнення.

Практика скерована на удосконалення здатностей здобувати знання і розуміти предметну сферу професійної діяльності, використовувати інформаційні й комунікаційні технології та працювати у команді. Практика дає студентові можливість проявити творчу ініціативу, навчитися розкривати найактуальніші сторони життя за допомогою сучасних інформаційних технологій.

Завданнями практики є:

- ознайомитися зі структурою редакцій і відділів у них; із сутністю, функціями і посадовими обов'язками журналістів у різних редакційних підрозділах; загальними принципами та внутрішнім порядком роботи в різних масмедіа;

- виконувати конкретні практичні творчі та виробничо-технологічні завдання керівників творчо-виробничих підрозділів, до яких на час проходження практики прикріплені студенти-практиканти;

- використовувати спеціалізовані концептуальні знання з соціальних комунікацій, набуті у процесі навчання та професійної діяльності на рівні новітніх досягнень в інноваційній діяльності та дослідницькій роботі для створення продукту, що може бути використаним у кваліфікаційній роботі;

- продемонструвати здатність критично осмислювати проблеми як у професійній діяльності так і у дослідницькій роботі;
- реалізовувати вміння організовувати та контролювати командну професійну діяльність;
- реалізовувати теоретичну підготовку у практичній журналістській діяльності;
- дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики, міжкультурної толерантності та керуватися загальнолюдськими цінностями;
- вміти створювати якісний журналістський контент;
- уміти реалізовувати редакційну політику та працювати в команді.
- збирати, вивчати, опрацьовувати і систематизувати матеріали для написання практичної частини дипломної роботи.

Практика здобувачів освітнього ступеня магістра передбачає безперервність і послідовність її проведення для формування достатнього рівня практичних компетентностей відповідно до запланованих результатів підготовки.

Під час проходження виробничої (переддипломної) практики студенти – майбутні журналісти, набувають таких **програмних компетентностей**:

Загальні компетентності

- ЗК02.** Здатність планувати час та управляти ним.
- ЗК03.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК04.** Здатність спілкуватися іноземною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК05.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК06.** Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК07.** Здатність розробляти проєкти та управляти ними.
- ЗК08.** Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня.
- ЗК09.** Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні компетентності:

- СК01.** Здатність використовувати спеціалізовані концептуальні знання з теорії та історії журналістики, новітні технологічні досягнення для розв'язання задач дослідницького та інноваційного характеру у сфері журналістики.
- СК02.** Здатність критично осмислювати проблеми у сфері журналістики та дотичні до них міждисциплінарні проблеми.
- СК03.** Здатність приймати ефективні рішення у сфері журналістики.
- СК04.** Здатність управляти робочими та навчальними процесами у сфері журналістики, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.
- СК05.** Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні висновки з питань журналістики, а також знання та пояснення, що їх обґрунтовують, до фахівців та нефаківців, зокрема до осіб, які навчаються.
- СК06.** Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі журналістики у широких та/або мультидисциплінарних контекстах, за умов

неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

СК07. Здатність забезпечувати та оцінювати стратегічний розвиток команди.

СК08. Здатність до широкого висвітлення екологічних питань і проблем як глобального, так і регіонального значення.

СК09. Здатність створювати контент для інформаційного супроводу агросектору та ефективно просувати медійний продукт.

Програмні результати навчання:

ПРН02. Аналізувати та оцінювати потенційний вплив розвитку технологій на сучасний стан та розвиток журналістики.

ПРН03. Проводити збір, інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи досліджень.

ПРН04. Вільно спілкуватися державною та іноземними мовами усно і письмово для обговорення професійної діяльності, результатів дослідження та інновацій, пошуку та аналізу відповідної інформації.

ПРН05. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології під час створення медіапродуктів.

ПРН06. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

ПРН07. Дискутувати зі складних комунікаційних проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН08. Використовувати передові знання і методики у процесі дослідження діяльності та створення нових медіаінституцій.

ПРН09. Проводити порівняльний аналіз законодавчої бази та діяльності окремих медіаінституцій України та країн Європейського Союзу.

ПРН10. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з організацією нових медіаустанов та інституцій.

ПРН11. Брати продуктивну участь у розробленні проєктів документів, що регламентують діяльність в усіх сферах журналістики, обґрунтовувати суспільну потребу в їх прийнятті, прогнозувати результати їх впливу на суспільство.

ПРН12. Розробляти та реалізовувати інноваційні та дослідницькі проєкти у сфері журналістики з урахуванням правових, соціальних, економічних та етичних аспектів

ПРН13. Організовувати роботу колективу, забезпечувати професійний розвиток його членів та досягнення поставлених цілей.

ПРН14. Розуміти наукові, правові та етичні аспекти екологічних проблем і закономірностей, висвітлювати питання взаємодії сучасного суспільства з навколишнім середовищем.

2. ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ (ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ) ПРАКТИКИ

1. Загальні положення

Виробничу (переддипломну) практику студенти спеціальності 061 «Журналістика», рівень вищої освіти «Магістр» проходять на другому курсі на виробничих базах практики згідно із підписаними угодами про співпрацю між Національним університетом біоресурсів і природокористування України та базою практики. Її метою є продемонструвати здатність студента застосовувати здобуті теоретичні знання у професійній діяльності, аналізувати та синтезувати інформацію, розв'язувати складні завдання і проблеми у певній галузі професійної діяльності, здатність виявляти ініціативу та підприємливість, вміння оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт, та створювати відповідний професійний продукт під час роботи у інформаційних агентствах, видавництвах, рекламних та піарагенціях, друкованих засобах масової інформації; поглибити та розширити знання, що стосуються організації та ефективного просування створеного медіапродукту, вміння аналізувати та прогнозувати тренди сучасного медіаринку. А також сформувати в магістрантів професійні дослідницькі компетенції в галузі журналістики, що використовуватимуться при написанні наукової роботи.

Виробнича (переддипломна) практика передбачає набуття студентами, що навчаються за рівнем вищої освіти «Магістр» фахових та спеціальних компетенцій, а також отримання програмних результатів, розширення і закріплення у студентів навичок журналістської роботи, послідовний перехід від найпростіших інформаційних до складніших аналітичних та художньо-публіцистичних жанрів. Відтак, практика передбачає поступове ускладнення виконуваних студентами завдань: за жанрами і формами, за журналістською участю, за видом матеріалу тощо.

Важливим показником успішно проведеної практики є активна участь студента в громадській діяльності організації, що є базою практики; творче ставлення до виконання редакційних завдань; формування власного журналістського творчого доробку. Упродовж усієї практики студент уважно вивчає досвід внутрішньої редакційної роботи, зокрема, форми і методи її організації, практику проведення робочих нарад, специфіку роботи позаштатних відділів, громадських приймалень, корпунктів тощо. На практиканта поширюються всі правила техніки безпеки праці та внутрішнього розпорядку установи, де він перебуває на практиці.

За погодженням із керівниками практики студенти-магістри можуть самостійно обирати собі базу практики, але не пізніше ніж за місяць до початку практики.

2. Зміст діяльності

Етапи проходження практики та види діяльності студентів	Розподіл годин між видами робіт
Етап 1. Початковий етап практики	
Модуль 1. Організаційна діяльність	
1. Установча конференція. Знайомство із метою, завданнями, змістом практики, правами й обов'язками студента-практиканта, особливостями організації діяльності практикантів	5
2. Вивчення вимог до звітної документації, пов'язаної із проходженням практики	5
3. Ознайомлення із закладом, де проходитиме практика.	10
4. Участь у бесіді з адміністрацією установи / організації. Знайомство із редакційною політикою закладу, діяльністю колективу, режимом роботи.	10
5. Ознайомлення зі специфікою роботи медіапрацівників, основними напрямками їх діяльності.	10
6. Планування переддипломної практики, визначення завдань. Складання індивідуального графіка роботи.	10
Разом	50
Етап 2. Основний етап практики	
Модуль 2. Науково-дослідницька робота студентів в галузі журналістики	
1. Прибуття на базу практики, проходження інструктажів.	4
2. Ознайомлення з роботою медіаустанови, отримання завдань від бази практики.	6
3. Набуття досвіду пошукової роботи в галузі журналістики.	10
4. Розширення інформації про методи і методологію журналістського дослідження.	10
5. Виконання завдань від бази практики: написання, редагування, узгодження кінцевого результату з керівниками практики	100
6. Підготовка друкованих, відео- та фотоматеріалів із обраної теми.	100

7. Розробка теми проєкту. Постановка мети і завдань, визначення предмета і об'єкта дослідження.	50
8. Збирання бібліографії й аналіз наукових джерел з проблематики дослідження.	30
9. Збагачення джерельної бази дослідження (складання картотеки).	10
10. Систематизація зібраного фактологічного матеріалу. Вироблення методики дослідження фактологічного матеріалу.	20
11. Аналіз фактологічного матеріалу із застосуванням журналістських методів дослідження.	20
Разом	450
Етап 3. Завершальний етап практики	
Модуль 3. Звітування про проходження практики	
1. Підготовка звітної документації з переддипломної практики.	45
2. Оформлення документації про проходження практики	30
3. Підготовка доповіді та її презентація на підсумковій конференції.	20
4. Обговорення результатів наукового дослідження на засіданні кафедри.	5
Разом	100
Усього	600

3. Індивідуальні завдання

№	Складники практики	Завдання для виконання
1.	АГЕНЦІЙНА ЖУРНАЛІСТИКА	Підготувати 20-30 агенційних повідомлень, написати та опублікувати 2 лонгріди, провести актуальне інтерв'ю з експертом. Підготовка фактичних матеріалів для написання магістерської роботи.
2.	ПРЕСОВА ЖУРНАЛІСТИКА	Написати й опублікувати (підготувати до друку) 2 репортажі, 3 інтерв'ю, 2 статті або коментарі; сформулювати стратегію просування видання на наступне півріччя у розрізі наявної комунікативної стратегії. Підготовка фактичних матеріалів для написання магістерської роботи.
3.	РАДІОЖУРНАЛІСТИКА	Зробити 3 радіоінтерв'ю, 2 радіорепортажі та фрагмент прямиого мовлення

		(хронометраж 5 хвилин). Проаналізувати ефективність комунікативної стратегії у розрізі збільшення аудиторії медіа. Підготовка фактичних матеріалів для написання магістерської роботи.
4.	ТЕЛЕЖУРНАЛІСТИКА	Написати 1 текст для підводки ведучому, розробити 1 сценарій свого інформаційного сюжету, підготувати 2 телеінтерв'ю. Проаналізувати ефективність комунікативної стратегії у розрізі збільшення аудиторії медіа (письмово) та подати на кафедру як додаток до звіту. Підготовка фактичних матеріалів для написання магістерської роботи.
5.	ФОТОЖУРНАЛІСТИКА	Зробити 5 розгорнутих фоторепортажів та розмістити у ЗМІ; розробити стратегію просування створеного інформаційного продукту у друкованих ЗМІ та в онлайн-виданнях. Матеріали подати в роздрукованому вигляді. Підготовка фактичних матеріалів для написання магістерської роботи.
6.	ІНТЕРНЕТ-ЖУРНАЛІСТИКА	Підготувати 3 репортажі, 2 інтерв'ю, 2 статті, 3 замітки або коментар. На основі зібраної інформації та її аналізу скласти прогноз щодо трендів медіаринку у форматі онлайн. Підготовка фактичних матеріалів для написання магістерської роботи.
7.	РЕКЛАМА	Зробити 2 зйомки для реклами і розмістити матеріали у ЗМІ; написати сценарій сюжету про НУБіП України (хронометраж 2 хвилини). Підготовка фактичних матеріалів для написання магістерської роботи.
8.	ІНФОРМАЦІЙНЕ АГЕНТСТВО	Написати 2 тексти власних інформацій для інформ агентства; обробити та відредагувати 3 тексти стрингерів, позаштатних авторів чи дописувачів. Підготовка фактичних матеріалів для написання магістерської роботи.
9.	КНИЖКОВІ ВИДАННЯ	Підготувати редакційний висновок про якість авторських оригіналів літературно-художнього, навчального, науково-

	популярного, наукового творів (на вибір), відредагувати і здійснити коректурне вичитування не менше двох обліково-видавничих аркушів тексту; надати рекомендації щодо популяризації друкованої продукції із урахуванням потреб цільової аудиторії. Підготовка фактичних матеріалів для написання магістерської роботи.

4. **Форми та методи контролю**

Програмою практики передбачена система підсумкового контролю (залік) з демонстрацією виконаного обов'язкового завдання та інших матеріалів з практики. Студенти під час виробничої (переддипломної) практики ведуть щоденники практики, у яких відображають реалізацію змісту та завдань практики. Матеріали щоденника використовуються для підсумкового звіту про виконану на практиці роботу.

5. **Розподіл балів, які отримують студенти.**

Оцінювання студента відбувається згідно з положенням «Про екзамени та заліки у НУБПІ України» від 01.05.2023 р. № 404.

Оцінка за практику виставляється з урахуванням поточної роботи студента під час проходження практики й у результаті оцінювання документів, зданих після проходження практики на кафедрі та захисту на підсумковій конференції.

Оцінювання результатів практики студентів здійснюється за 100-бальною системою за такими критеріями:

1. Правильність оформлення щоденника практики – 30 б.
2. Виконання визначених у програмі завдань практики – 50 б.
3. Зміст і оформлення звіту практики – 20 б.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

6. Рекомендовані джерела

Базова література

1. Безсмертний В. Українська журналістика та її воєнний сегмент учора, сьогодні, завтра, Ліра-К, 2019, 200 с.
2. Бредлі К., Гірт М., Сміт С. Стратегія за межами «хокейної ключки». Люди, ймовірності і переможні рішення / пер. з англ. О. Гординчук. Київ: Лабораторія, 2021. 240 с.
3. Вайшенберг З. Новинна журналістика : навчальний посібник / За заг. ред. В. Ф. Іванова. Київ : Академія української преси, 2011. 262 с.
4. Досенко А. Інтернет-журналістика. Комунікативні маркери. Навчально-методичний посібник, Центр навчальної літератури, 2020, 184 с.
5. Іванов В. Ф. Журналістська етика. Підручник. Київ : Вища школа, 2006. 231 с.
6. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості : підручник. Львів : ПАІС, 2008. 270 с.
7. Карась М. А. Журналістський фах: організація творчо-виробничого процесу : навч. посібник. Київ : Видавництво Інституту журналістики, 2009. 101 с.
8. Карпенко В. Журналістика. Вступ до фаху, Університет «Україна», 2011. 196 с.
9. Квіт С. Масові комунікації : підручник. Київ : ВД «Києво-Могилянська академія», 2008. 208 с.
10. Квіт С. Масові комунікації. Києво-могилянська академія, 2018. 352 с.
11. Лаврик О. В. Основи журналістики: навчально -методичний посібник для студентів зі спеціальності «Журналістика». Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2008. 73 с.
12. Методичні рекомендації до виконання дипломної роботи магістра для студентів відділення журналістики Ужгородського національного університету / Авт. кол.: Бідзіля Ю., Соломін Є., Шаповалова Г., Шаркань В., Шебештян Я. Ужгород, 2021. 64 с.
13. Методичні рекомендації до написання дипломних робіт для студентів спеціальності 061 «Журналістика» другого (магістерського) рівня [Електронний ресурс] / уклад. О. Просяник, О. Зима. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. 45 с.
14. Михайлин І. Л. Журналістика як всесвіт : вибрані медіадослідження. Харків : Прапор, 2008. 512 с.
15. Потятиник Б. В. Медіа: ключі до розуміння. Серія: Медіакритика. Львів, 2004. 312 с.
16. Публіцистика. Масова комунікація : медіа-енциклопедія / За ред. В.Ф. Іванова. Київ : Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2007. 780 с.
17. Холод. О. Комунікаційні технології. Центр навчальної літератури 2019. 211 с.

18. Чекмишев О. Основи журналістики, Академія, 2021, 168 с.
19. Netfliks і культура інновацій / Р. Гастінгс, Е. Маєр; пер. з англ. В. Галичиної. Харків : Віват, 2021. 352 с.

Додаткова література

1. Буряк В. Д. Поетика інформаційно-художньої свідомості. Еволюція форм і методів вираження інформації (факту) у контексті інтелектуалізації творчої свідомості : Монографія. Дніпропетровськ : Вид-во ДНУ, 2001. 390 с.
2. Буряк В. Д. Філософські та концептуальні основи інформаційно-художньої свідомості : Навч. посібник. Дніпропетровськ : РВВ ДДУ, 2000. 60 с.
3. Вальтер фон Ла Рош. Вступ до практичної журналістики : Навчальний посібник / За загал. ред. В. Ф. Іванова та А. Коль. Київ : Академія української преси, 2005. 229 с.
4. Василенко М. К. Особливості підготовки репортерів для жанру репортаж-розслідування. *Актуальні питання масової комунікації*. 2002. Вип. 3. Ч.1. С. 10–12.
5. Василенко М. К. Функціонування групи інформаційних жанрів пресової журналістики в сучасних соціально-економічних умовах. *Наукові записки Інституту журналістики*. Київ, 2002. Т. 9. С. 162–166.
6. Волощак М. Правильно – неправильно / Довідник з українського слововживання [Текст]. Київ : Просвіта – Українська видавнича спілка, 2003.
7. Жадько В. Основи журналістики та редакційно-видавничої справи [Текст]. Київ, 2007. 379 с.
8. Засоби масової інформації: професійні стандарти, етика та законодавчі норми: наук. видання / Укл.: Т. Петрів, А. Сафаров, В. Сюмар, О. Чекмишев. Київ: Ніч лава, 2006. 100 с.
9. Капелюшний А. О. Практичний посібник-довідник журналіста. Редагування в ЗМІ: аналіз і перевірка фактичного матеріалу [Текст]. Львів: ПАІС, 2005. 304 с.
10. Карпенко В. О. Журналістика: основи професійної комунікації. Київ : Нора-принт, 2002. 328 с.
11. Карпенко В. О. Журналістська творчість. Теоретично-методичні та практичні засади : Підручник [Текст]. Київ : Університет «Україна», 2012. 164 с.
12. Кібл Р. Журналістська етика / перекл. з англ. Д. І. Смоляк. Київ : Київська типографія, 2007. 188 с.
13. Кузнецова О. Д. Аналітичні методи в журналістиці : навч. пос. Львів : Видавничий центр Львів. нац. ун-ту ім. Івана Франка, 2002. 120 с.
14. Кузнецова О. Д. Засоби масової комунікації : посібник. Вид. 2-ге, перероблене й доповнене. Львів: ПАІС, 2005. 200 с.
15. Москаленко А. З. Теорія журналістики: підручник. Київ: Експрес-об'ява, 1998. 334 с.
16. Приступенко Т.О. Теорія журналістики. Етичні та правові засади діяльності засобів масової інформації : навч. посіб. Київ : Ін-т журналістики, 2004. 375 с.

17. Словник журналіста : терміни, мас-медіа, постаті / за ред. Ю. М. Бідзілі. Ужгород : Закарпаття, 2007. 224 с.
18. Чекмишев О. В. Основи професіональної комунікації. Теорія і практика новинної журналістики : підручник-практикум. Київ : Вид.-поліграф. центр «Київський університет», 2004. 129 с.
19. Яцимірська М. Культура фахової мови журналіста : Підручник [Текст]. Львів : ПАІС, 2004. 168 с.

Інформаційні ресурси

1. Голік О. В. Інтерв'ю в українській пресі ХХІ ст. Режим доступу : <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2312>
2. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості : підруч. / Здоровега В. Й. 2-е вид. Львів : ПАІС, 2004. 268 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zntu.at.ua/load/11-1-0-5>
3. Карась М. А. Журналістський фах: організація творчо-виробничого процесу : навч. посібник. Київ : Видавництво Інституту журналістики, 2009. – 101 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://journalib.univ.kiev.ua/Posibnik_journal_fah.pdf
4. Михайлин І. Л. Історія української журналістики : підручник. Харків : ХІФТ, 2000. 279 с. (Кн. 1). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ru.scribd.com/doc/84207176/>
5. Михайлин І. Л. Основи журналістики : підруч. 3-є вид. Київ : ЦУЛ, 2002. 284 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.twirpx.com/files/journalism/basis/>
6. Москаленко А. З. Теорія журналістики : навч. посібник. Київ : ЕксОб, 2002. 336 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.twirpx.com/file/981649/>
9. Різун В. В. Літературне редагування : підруч. Київ : Либідь, 1996. 240 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.twirpx.com/file/155435/>
10. Різун В. В., Скотникова Т. В. Методи наукових досліджень у журналістикознавстві : навч. посібник. 2-е вид., перероб. і доп. Київ : Преса України, 2008. 144 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.twirpx.com/file/1105254/>
11. Словник журналіста : терміни, мас-медіа, постаті / За заг. ред. Бідзілі Ю. М. Ужгород : ВАТ «Вид-во «Закарпаття», 2007. 224 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://bookre.org/reader?file=1335887>

Нормативні документи

1. Закон України «Про доступ до публічної інформації». URL : <https://googl.su/KelpK>.
2. Закон України «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації». URL : <https://goo-gl.su/qSu4SJ>.
3. Закон України «Про інформацію». URL : <https://goo-gl.su/UhAUjYC>

4. Закон України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні». URL: <https://goo-gl.su/cxMm>.
5. Закон України «Про телебачення і радіомовлення». URL : <https://goo-gl.su/sm5Oz6MA>.
6. Закон України «Про інформаційні агентства». URL : <https://googl.su/mjKiMb>.
7. Закон України «Про авторське право і суміжні права». URL: <https://googl.su/NQHxsa>.
8. Закон України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів». URL: <https://googl.su/Kgl3ID8y>.
9. Закон України «Про захист суспільної моралі». URL : <https://googl.su/w6w8Pu>.
10. Закон України «Про державну таємницю». URL : <https://googl.su/BJMT0zj>.
11. Положення МОН про проведення практики. URL: <http://labs.journ.univ.kiev.ua/praktyka/zakonodavcha-baza/polozhennya-mon-propovedennya-praktyku> (дата звернення: 25.06.2022).
12. Стратегія інформаційної безпеки України 2025. URL: <http://materialy.kmu.gov.ua/d08bb830/docs/cd2d9166/Dodatok.pdf>
13. Кодекс професійної етики українського журналіста. URL : <http://www.cje.org.ua/ua/code>.
14. Проект Закону про медіа. URL : <https://goo-gl.su/1AhtFRu>.
15. Рейндол Д. Універсальний журналіст. Аудіокнига. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=wzKCWFssAyA>